

Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Κυριανοῦ καὶ Ἰουστίνης
Φυλῆς Ἀττικῆς

«Εὐχαριστήρια 2009»

πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου καὶ Πατρὸς ἡμῶν κ. Κυριανοῦ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Μέρος Α΄. →

Ἐκκλησιαστικὴ Χορωδία

1. – Εἴσοδος Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ὁρεῶν,
Ἀναπληρωτοῦ Προέδρου.
 2. – «Εἷς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα».
 3. – «Ἐπιστρέψας ἐκ πλάνης...». Ἦχος πλ. α΄.
Ἀπολυτίκιον τῶν Ἁγίων Κυριανοῦ καὶ Ἰουστίνης.
 4. – Στίχοι ἐκ τῆς ἀργῆς Δοξολογίας
Πέτρου Πελοποννησίου. Ἦχος δ΄ λέγετος.
 5. – «Μακάριος ἀνὴρ...». Πέτρου Λαμπαδαρίου, κατὰ σύντμην καὶ
καλλωπισμὸν Μανουὴλ Πρωτοψάλτου. Ἐκλογή στίχων. Ἦχος πλ. δ΄.
 6. – «Ἐπὶ Σοι χαίρει Κεχαριτωμένη...». Τριανταφύλλου Γεωργιάδου.
Διασκευὴ Χρυσάνθου Θεοδοσοπούλου. Ἦχος πλ. δ΄.
 7. – «Τριὰς ἢ Ὑπερούσιος...». Ὑμνος Δοξολογικὸς καὶ Ἰκετευτικὸς, μελο-
ποιηθεὶς παρὰ Δοσιθέου Μοναχοῦ, Κατουνακιώτου. Ἦχος πλ. α΄
ἐναρμόνιος.
- Εἰσαγωγή μὲ Κανονάκι.

Μέρος Β'. →
Ὅμιλία – Δῶρον

1. - **Ὅμιλία Ἑόρτια:**
«Ἀγαπῶ, ἄρα ὑπάρχω».
2. - **Παρουσίασις** πίνακος-δῶρου.

Μέρος Γ'. →
Χορωδία - Ὀρχήστρα
«Ἑλληνορθόδοξη Κληρονομιά»

1. - **«Περιβόλιν εἶχα».**
Καλαματιανὸ τοῦ Μωριᾶ.
Ἦχος α', ρυθμὸς ἐπτάσημος.
2. - **«Χελιδονάκι μου γοργό».**
Τραγούδι τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Θεσσαλίας.
Ἦχος α', ρυθμὸς ἐξάσημος.
3. - Ὀργανικὸ Νησιώτικο τοῦ Αἰγαίου.
4. - **«Μιὰ πέρδικα καυχίθηκε».**
Καλαματιανὸ Πελοποννήσου.
Ἦχος πλ. δ', ρυθμὸς ἐπτάσημος.

Μέρος Δ'. →
Ταινία

1. - **«Ἡ Ἀγάπη – Πατερικὲς Διδαχές. Πρᾶξις καὶ Θεωρία».**
Ταινία παραγωγῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς.

Μέρος Ε'. →
Καταληκτῆρια

1. - Εὐχαριστίαι, χαιρετισμοί, εὐχαί.
2. - «Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα ἡμῶν...».
3. - «Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...».

Τέλος
καὶ τῷ Θεῷ ἡμῶν
δόξα καὶ εὐχαριστία!

«Εὐχαριστήρια 2009»

Μέρος Α΄.

1. – Εἴσοδος Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ὁρεῶν,
Ἀναπληρωτοῦ Προέδρου.
2. – «Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα».
3. – Ἀπολυτίκιον.

Ἄπολυτίκιον τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐπιστρέψας ἐκ πλάνης, πρὸς τὴν εὐσέβειαν,
Κυπριανὲ θεοφάντορ τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ,
Ἱεράρχης καὶ σοφὸς ποιμὴν γεγένησαι,
καὶ ἀθλήσας ἀνδρικῶς,
σὺν Ἰουστίνῃ τῇ σεμνῇ,
καθείλετε τὴν ἀπάτην·
μεθ' ἧς Χριστὸν ἐκδυσώπει,
ἐλεθηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Μητέρες, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές·

Μεῖ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη Σᾶς καλωσορίζουμε καὶ πάλι στὰ «*Εὐχαριστήριά*» μας.

Ἡ Ἐκδήλωση αὐτὴ ἔχει καθιερωθῆ ἀπὸ τὸ ἔτος 1976 ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητά μας, ἐπὶ τῆ ὀνομαστικῆ ἑορτῆ τοῦ πνευματικοῦ μας Πατρὸς καὶ Καθηγουμένου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ὁρωπού καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμότερα, διότι μὲ τὴν παρουσία Σας ἀπόψε τιμᾶτε γιὰ πολλοστὴ φορὰ τὸν πολυσέβαστο Γέροντα, Ὁδηγό, Πατέρα καὶ Μητροπολίτη μας, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀδελφότητά μας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης.

Στὴν χαρμόσυνη αὐτὴ Ἐκδήλωσί μας, μετὰ ἀπὸ τριάντα τρία (33) ἔτη, ἀπουσιάζει καὶ πάλι ὁ χριστοπόθητος Γέροντας καὶ Μητροπολίτης μας, λόγῳ ἀσθενείας.

Ἡ εὐχὴ τοῦ ὄμως εἶναι μαζί μας καὶ ἡ ἐν πνεύματι παρουσία τοῦ μᾶς παρηγορεῖ καὶ ἐνισχύει.

Ἐπικαλούμεθα ἐγκάρδια τὴν θερμὴν προστασία τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων μας, ἀλλὰ καὶ τὶς προσευχές Σας, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Προγράμματός μας, τὸ ὁποῖο ἄνοιξε ἡ Χορωδία μας μὲ τὸ Ἀπολυτίκιο τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης.

Θὰ ἐπακολουθήσουν στίχοι ἐκ τῆς ἀργῆς Δοξολογίας, Πέτρου Πελοποννησίου, εἰς ἧχον τέταρτον λέγετον.

4. - Στίχοι Δοξολογίας.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Τὰ «*Εὐχαριστήρια*», ἡ ἐτήσια αὐτὴ Ἐκδήλωσίς μας, εἶναι μία Ἑορτή, ἡ ὁποία μᾶς βοηθεῖ κάθε φορὰ νὰ ἐμβαθύνουμε, μὲ τὴν χάρι του Θεοῦ, σὲ οὐσιώδη θέματα τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἦθους. Ἀπόψε, θὰ ἀναφερθοῦμε στὸ θέμα τῆς ἐν Χριστῷ **Ἀγάπης**.

Εἶναι πράγματι «μακάριος» ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶναι «πεφυτευμένος παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων» τῆς θείας **Ἀγάπης**.

«*Μακάριος ἀνὴρ*», Πέτρου Λαμπαδαρίου, κατὰ σύντημψιν καὶ καλλωπισμὸν Μανουὴλ Πρωτοψάλτου. Ἐκλογὴ στίχων, σὲ ἦχο πλάγιο τοῦ τετάρτου.

5. - «*Μακάριος ἀνὴρ*». Ἐκλογὴ στίχων.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Ἡ πηγὴ τῶν «ὑδάτων» τῆς **Ἀγάπης** ἦταν καὶ εἶναι ἡ Ἄχραντος Γαστέρα τῆς Παναχράντου Θεοτόκου· καὶ γι' αὐτὸ ὅλη ἡ Κτίσις χαίρει καὶ ἀγάλλεται, ὅταν σκύβη καὶ ξεδιψᾷ ἀπὸ τὴν θαυμαστὴ αὐτὴ Ζωοδόχο Πηγὴ.

«*Ἐπί Σοι χαίρει, Κεχαριτωμένη...*», Τριανταφύλλου Γεωργιάδου, διασκευὴ Χρυσάνθου Θεοδοσοπούλου, σὲ ἦχο πλάγιο τοῦ τετάρτου.

6. - «*Ἐπί Σοι χαίρει, Κεχαριτωμένη...*».

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Χορωδία μας, μὲ ἕναν Ὑμνο Δοξολογικὸ καὶ Ἰκετευτικὸ, θὰ μᾶς ὑπογραμμίσῃ τὸ προσευχητικὸ χρέος τῆς **Ἀγάπης**, ὥστε ἅπαντες νὰ προσορμισθοῦμε στὸν «*εὐδιον λιμένα τῆς οὐρανοῦ χαρᾶς*», στοὺς κόλπους τῆς Τριαδικῆς **Ἀγάπης**.

«*Τριάς ἢ Ὑπερούσιος*». Ὑμνος Δοξολογικὸς καὶ Ἰκετευτικὸς, μελοποιηθεὶς παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Δοσιθέου Μοναχοῦ, Κατουνακιώτου. Ἦχος πλάγιος τοῦ πρώτου ἐναρμόνιος.

Ὁ ἀγαπητὸς μας πατὴρ Διονύσιος θὰ μᾶς εἰσαγάγῃ στὴν μελωδία τοῦ Ὑμνου μὲ τὸ **Κανονάκι**.

7. - «*Τριάς ἢ Ὑπερούσιος...*».

«**Τριάς ἢ Ὑπερούσιος...**».

Ἦχος πλ. α'.

Τριάς ἢ ὑπερούσιος, Μόνη κυριαρχία,
τῶν ὄντων ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀπάντων ἢ αἰτία·
πηγὴ ἐλέους, ἄβυσσος ἀφάτου εὐσπλαγχνίας
καὶ τοὺς ἐν γῆ καὶ οὐρανῷ πάσης ἱεραρχίας·
Λιταῖς τῆς Θεομήτορος, Ἀγγέλων προστασίας,
κλεινοῦ Ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ πρεσβεΐαις,
καὶ Ἰουστίνης τῆς σεμνῆς ἀπαύστῳ ἰκεσίᾳ,
φρούρει τε καὶ περισώζει Μοῦνην ἡμῶν τὴν θεΐαν,
Σεβασμιώτατον ἡμῶν Πατέρα καὶ Ποιμένα
καὶ πάντας καθοδήγησον εἰς εὐδιον λιμένα,
τῆς οὐρανοῦ Σου χαρᾶς, ὅπως ἐν εὐφροσύνῃ
δοξάζωμεν διαπαντὸς τὴν Σὴν μεγαλωσύνην.

Μέρος Β΄.

● ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Ευχαριστοῦμε θερμότατα τὴν Ἐκκλησιαστικὴ μας Χορωδία, ἡ ὁποία μᾶς προετοίμασε προσευχητικά, γιὰ τὸ ὑπόλοιπο Πρόγραμμά μας.

Ἐφέτος ἔχουμε ἐπιλέξει ὡς θέμα τῆς καθιερωμένης ἐόρτιας Ὁμιλίας τὴν ἀναφορά μας στὴν εὐλογημένη **Ἀγάπν**, τὴν ὁποία μᾶς ἐδίδαξε, ἔργῳ καὶ λόγῳ, ὁ πολυσεβαστος Γέροντας καὶ Μητροπολίτης μας κύριος Κυπριανός.

Γιὰ ποιὰ ὁμως **Ἀγάπν** γίνεται λόγος; Πόσο αὐτὴ εἶναι τὸ κύριο γνῶρισμα τῆς ζωῆς μας ὡς Χριστιανῶν; Ὑπάρχει ζωὴ χωρὶς **Ἀγάπν**;...

Παρακαλῶ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Γαρδικίου κύριο Κλήμν νὰ προσέλθῃ στὸ Βῆμα, γιὰ νὰ μᾶς μυσήσῃ στὸ μέγα **Μυστήριον τῆς Ἀγάπης**.

1. - Ὁμιλητής. Πανηγυρικὸς τῆς ἡμέρας.

«Εὐχαριστήρια 2009»

ΑΓΑΠΩ, ΑΡΑ ΥΠΑΡΧΩ

† Επισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς·

Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Μητέρες·

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·

ΟΤΑΝ ὁ Ἅγιος Εὐθύμιος ὁ Μέγας ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν μάταιο τοῦτο κόσμο, στὰ μέσα τοῦ Ε΄ αἰ., στὴν Μονή του στὴν Παλαιστίνη, συγκέντρωσε τὴν Ἀδελφότητά του καὶ ἄφησε τὶς τελευταῖες του ἐντολές:

«Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐγὼ φεύγω ἀκολουθώντας τὸν δρόμο τῶν πατέρων μου. Σεῖς, ἂν μὲ ἀγαπᾶτε, φυλάξτε καλὰ τὶς ἐντολές μου αὐτές. Μὲ κάθε τρόπο ἀποκτήστε τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπη, σὰν ἀρχὴ καὶ τέλος κάθε ἀγαθοῦ ἔργου. Γιατὶ ἡ ἀρετὴ αὐτὴ εἶναι σύνδεσμος τελειότητος. Γιατὶ ὅπως δὲν μποροῦμε νὰ φᾶμε ψωμὶ χωρὶς ἀλάτι, ἔτσι εἶναι ἀδύνατο νὰ κατορθώσουμε τὴν ἀρετὴ χωρὶς τὴν ἀγάπη. Γιατὶ κάθε ἀρετὴ ποὺ κατορθώνεται μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη, γίνεται σταθερὴ ἀπὸ τὴν πείρα καὶ τὸν χρόνο καὶ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ ἡ μὲν ταπεινοφροσύνη ὑψώνει τὸν ἄνθρωπο, ἡ δὲ ἀγάπη δὲν τὸν ἀφήνει νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ πνευματικὸ αὐτὸ ὕψος. Τοῦτο μᾶς λέει καὶ ἡ Γραφή: “Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται”· “ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει”. Μεγαλύτερη ὅμως ἀπὸ τὴν ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ ἀγάπη. Γιατὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε γιὰ μᾶς ὁ Θεὸς Λόγος ἐταπεινώσε τὸν ἑαυτό του καὶ ἔγινε ὅμοιος μ’ ἐμᾶς»¹.

Ὁ Ἅγιος Εὐθύμιος μποροῦσε βέβαια νὰ διακηρύξῃ σὰν τὸν Μέγα Ἄντώνιο, ὅτι δὲν φοβόταν τὸν Θεό, ἀλλὰ τὸν ἀγαποῦσε. Καὶ νὰ μᾶς φέρῃ σὲ συντονισμό μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Μαθητοῦ τῆς Ἀγάπης, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου:

«Ἀδελφοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς
ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν» (Α΄ Ἰωάν. δ΄ 11).

Ἐν Ἐκείνῳ γε, μποροῦμε νὰ ζήσουμε σὰν Χριστιανοί, καὶ μάλιστα ὅσοι
ἀπὸ ἐμᾶς ἀφιερωθήκαμε στὸν Θεό, σὰν Μοναχοί, χωρὶς ἀγάπη; Ἐν Ἐκείνῳ
γε, δικαιολογεῖ κάτι ἄλλο τὴν κλῆσι μας ὡς Χριστιανῶν, ἐκτὸς ἀπὸ
τὴν ἀγάπη;

Ἐν Ἐκείνῳ ὁ Χριστὸς ἀγάπησε «εἰς τέλος» (Ἰωάν. ιγ΄ 1), τελείως καὶ πλήρως,
καὶ συγχώρησε ἀκόμη καὶ τοὺς σταυρωτές Του, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ
Τοῦ ὁμοιάσουμε καὶ νὰ εἰσέλθουμε στὴν Βασιλεία Του χωρὶς τὴν
σφραγίδα Του, χωρὶς τὸ ἔνδυμά Του, δηλαδὴ χωρὶς τὴν ἀγία καὶ
ζωοποιὸ ἀγάπη;

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἐρωτήματα ἔχοντας κατὰ νοῦν ἡ εὐαίσθητη ψυχὴ
τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου καὶ Πατρὸς μας κ. Κυπριανοῦ, δὲν ἔπαυε
νὰ μᾶς ὑποδεικνύη τὴν ἴδια σωτήρια καὶ ζωτικῆς σημασίας διδαχὴ.
Τόνιζε πάντοτε, σὲ κάθε εὐκαιρία, ὅτι

*«χωρὶς τὴν ἀγάπη δὲν μπορῶ νὰ ζήσω»· «νὰ ἔχετε ἀγάπη
καὶ νὰ θυσιάζεσθε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον»· «ὅποιος δὲν ἔχει
ἀγάπη, δὲν ἔχει τὸν Θεό»· «ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀγάπη, ἐκεῖ
δὲν ὑπάρχει ὁ Θεός»!...*

Ἡ δὲ ἐπιμονὴ του στὴν συνεχῆ (καὶ ὄχι ἀπλῶς συχνῆ) Θ. Μετάληψι
τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων εἶχε μίαν ἀπλῆ καὶ συνάμα πολὺ οὐσιαστικὴ
ἐρμηγεία:

*«Ἐν Ἐκείνῳ δὲν συμμετέχουμε συνεχῶς στὸ Μυστήριον τῆς
Ἀγάπης, τῆς Ἐνότητος καὶ τῆς Συγχωρήσεως, ὅπωςδήποτε
θὰ διαλυθοῦμε»!...*

Κατόπιν τούτων, μᾶς ἔρχεται στὸν νοῦ ἡ θεόσοφη διδαχὴ τοῦ
συντοπίτου τοῦ Σεβασμ. Πατρὸς ἡμῶν Ἁγίου Ἰσαποστόλου Κοσμᾶ
τοῦ Αἰτωλοῦ:

*«Φυσικὸν μας εἶνε ν' ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς μας· διότι
εἴμεθα μιᾶς φύσεως, ἔχομεν ἓνα Βάπτισμα, μίαν πίστιν, τὰ
Ἄχραντα Μυστήρια μεταλαμβάνομεν, ἓνα Παράδεισον
ἐλπίζομεν ν' ἀπολαύσωμεν. Καλότυχος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος
ποὺ ἀξιώθηκε καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του αὐτὰς τὰς
δύο ἀγάπας, εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν του... Χιλίαι
χιλιάδας καλὰ νὰ κάμνωμεν, ἀδελφοί μου, νηστείας,*

προσευχάς, ἐλεημοσύνας, καὶ τὸ αἷμα μας νὰ χύσωμεν διὰ τὸν Χριστὸν μας, καὶ δὲν ἔχωμεν αὐτὰς τὰς δύο ἀγάπας, ἀλλὰ ἔχωμεν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἔχθραν εἰς τοὺς ἀδελφούς μας, ὅλα ἐκεῖνα τὰ καλὰ ὅπου ἐκάμαμεν εἶνε τοῦ διαβόλου καὶ εἰς τὴν κόλασιν πηγαίνομεν... *Ναί, ἀδελφοί μου, διότι ἐκεῖνη ἡ ἔχθρα εἶναι τὸ φαρμάκι τοῦ διαβόλου*»².

Τί ἄλλο μᾶς λέγει αὐτὴ ἡ χαριτωμένη διδαχὴ, παρὰ μᾶς ἐπαναλαμβάνει μὲ δύναμι καὶ ἀπλότητα ὅσα ἀθάνατα ἐξέθεσε ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἀγάπης στὸν ὑπέροχο Ὕμνο του γι' αὐτήν;

«*Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητεῖαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν (νὰ μεταθέτω), ἀγάπην δὲ μὴ ἔχων, οὐδὲν εἰμι (δὲν εἶναι τίποτε χωρὶς τὴν ἀγάπην). Καὶ ἐὰν ψωμίσω (μοιράσω σὲ ἐλεημοσύνης) πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται (εἶναι εὐμενής), ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ (δὲν εἶναι ζηλότυπη), ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται (δὲν κομπάζει), οὐ φυσιοῦται (δὲν εἶναι ὑπερήφανη), οὐκ ἀσχημονεῖ (δὲν κάνει ἀσχημίες), οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς (δὲν ζητεῖ τὸ συμφέρον της), οὐ παροξύνεται (δὲν ἐρεθίζεται), οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει (ὅλα τὰ σκεπάζει), πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει*» (Α΄ Κορ. ιγ' 1-8).

Χωρὶς τὴν ἀγάπην, εἶναι ἀνώφελα ὅλα τὰ ἄλλα χαρίσματα. Αὐτὴ δίνει σὲ αὐτὰ ζωὴ καὶ ἀξία. Χωρὶς αὐτὴν οὐσιαστικὰ δὲν ὑφίστανται τὰ χαρίσματα. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ φορέας τῶν χαρισμάτων, ὁ ἄνθρωπος. Χωρὶς ἀγάπην, δὲν ζῆ ἀληθινά. Ἔχει ὄνομα ὅτι ζῆ, ἀλλὰ εἶναι νεκρὸς (πρβλ. Ἀποκαλ. γ' 1).

Ὁ τίτλος τῆς Ὁμιλίας μας, «*Ἀγαπῶ, ἄρα ὑπάρχω*», εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένος πνευματικά. Τὸ σύνθημα τῶν ὀρθολογιστῶν καὶ ρασιοναλιστῶν (λογικοκρατῶν), αὐτῶν ποὺ βασιζονται στὴν ἀπνευ-

μάτιστη ψυχρή λογική, είναι τὸ γνωστὸ καρτεσιανὸ ἀξίωμα: «σκέπτομαι, ἄρα ὑπάρχω» (*Cogito ergo sum*). Ἡ πνευματικὴ ἀρχὴ τῆς ὄντως ζωῆς στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἄλλη: «**Ἀγαπῶ, ἄρα ὑπάρχω**»!...

Ὅμως, γιὰ ποιὰ ἀγάπη ὁμιλοῦμε;

* * *

Ὁ Ἀγιοτριαδικὸς Θεὸς μας, ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, «ἀγάπη ἐστίν» (Α΄ Ἰωάν. δ΄ 8). Τὰ Τρία Πρόσωπα ἢ οἱ Τρεῖς Ὑποστάσεις τοῦ Ἐνὸς κατὰ τὴν Οὐσία καὶ Φύσι μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἀγαπῶνται μὲ διαπεραστικὸ καὶ περιχωρητικὸ ἔρωτα ³. Ὁ Τριαδικὸς αὐτὸς Ἔρως δημιούργησε Ἀγγέλους καὶ Ἄνθρώπους, μὲ δύναμι ἀγάπης μέσα τους, δηλαδή μὲ ἔφεσι καὶ ἀπαθῆ ἔρωτα γιὰ τὸν Θεό ⁴. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὑπῆρχε κοινωνία λογικῶν πλασμάτων καὶ Θεοῦ, ὥστε νὰ μεταδίδονται θεῖα χαρίσματα καὶ θεῖα ζωὴ στὰ δημιουργήματα.

Εἰδικῶς ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ, καταστόλιστος μὲ θεῖες δωρεές καὶ ἔφεσι τελειώσεως, δηλαδή μετοχῆς θεοποιῦ Ἐνεργείας καὶ Χάριτος, ἦτοι Θεώσεως ⁵.

Αὐτὸ θὰ γινόταν ἐλεύθερα, ὄχι ἀναγκαστικά. Φθόνῳ τοῦ διαβόλου, ὁ ἄνθρωπος ἀπατήθηκε καὶ ἐπέλεξε *θεληματικά* τὴν παρακοὴ στὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ τοῦ ἐπέφερε θάνατο, ἀπώλεια καὶ σκότος, δηλαδή ἀπουσία Θεοῦ καὶ ἀπουσία ἀληθινῆς ζωῆς, ἀγάπης καὶ φωτός.

Ὁ Θεὸς εἶχε στολίσει τὸν ἄνθρωπο μὲ *φυσικὴ ἢ ἔμφυτη ἀγάπη*, ὥστε νὰ ἀνταπεξέλθῃ καὶ μετὰ τὴν πτώσι στὴν δύσκολη καὶ ταλαιπώρη πλέον «ἐν θανάτῳ» ζωὴ του. Ἡ *φυσικὴ ἀγάπη* εἶναι ἡ ἐξ αἵματος ἀγάπη, δηλαδή ἡ ἀγάπη τῶν συζύγων μεταξύ τους καὶ πρὸς τὰ παιδιά τους, καὶ γενικὰ ἡ συγγενικὴ καὶ φυλετικὴ ἀγάπη. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως μακρὰν τοῦ Θεοῦ δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ οὔτε σὲ ἓνα ἀνεκτὸ καὶ ὑποφερτὸ ἐπίπεδο φυσικῆς ζωῆς, ἀλλὰ διαστρέφει πολὺ εὐκόλα τὴν ἀγαπητικὴ του δύναμι σὲ ἐμπαθῆ ἔρωτα *ἀμαρτίας*. Περὶ τούτου βεβαιώνει τόσο χαρακτηριστικὰ τὸ γνωστὸ τροπᾶριο τῆς Κασσιανῆς: «*Οἶμοι, ὅτι νῦξ μοι ὑπάρχει, οἶστρος ἀκολασίας ζοφώδης τε καὶ ἀσέλῃνος ἔρως τῆς ἀμαρτίας*».

Ἄλλὰ, δόξα Χριστῆ Βασιλεῦ, τῇ περὶ ἡμᾶς Σου φορικτῆ Οἰκονομίᾳ! Ὁ καθαρὸς καὶ ἀγνὸς Ἔρωτας τοῦ Θεοῦ δὲν ἠσύχαζε! Ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνθηκε, ὄχι ὁ Θεός! Ὁ Θεὸς ἀγάπησε ὅλους, τοὺς πάντες, καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς περιφρονημένους, ποὺ ὅλοι τοὺς ἀποφεύγουν

καὶ τοὺς ἀποστρέφονται ⁶! Ὅλοι γι' Αὐτὸν εἶναι ἀνυπολόγιστης ἀξίας! Ὅλοι τοῦ εἶναι ὑπερ-πολύτιμοι! Καὶ ἔγινε Πατέρας, Ἀδελφὸς καὶ Φίλος μας, ἀπὸ ἀπερίγραπτη ἀγαθότητα καὶ ἄμετρη συγκατάθεσι!...

Γράφει ὁ ἱερός Νικόλαος Καβάσιλας ὅλος ἐξεστηκώς, γιὰ νὰ μᾶς μυήσει στὴν ὑπέρογη θεία Ἀγάπη:

«Ὅπως ἀκριβῶς τὸ φίλτρο φέρει σ' ἔκστασι τοὺς ἀνθρώπους πὺ εἶναι ἐρωτευμένοι, ὅταν ὑπερβάλῃ καὶ γίνῃ ἰσχυρότερο ἀπὸ αὐτοὺς πὺ τὸ δέχονται, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἐκένωσε τὸν Θεὸ ὁ ἔρως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πραγματικά, δὲν καλεῖ κοντά του τὸν δοῦλο πὺ ἀγάπησε μένοντας στὸν τόπο του, ἀλλὰ τὸν ἀναζητεῖ ὁ ἴδιος κατερχόμενος, ὁ πλούσιος φθάνει στὸ καταγώγιο τοῦ πτωχοῦ, προσερχόμενος μόνος του μὴνύει τὸν πόθο καὶ ζητεῖ ἀνταπόδοσι, ὅταν ἐκεῖνος ἀπαξιῶσῃ δὲν ἀπομακρύνεται, γιὰ τὴν προσβολὴ δὲν δυσανασχετεῖ, ὅταν διώκεται κάθεται στὶς θύρες, γιὰ νὰ δείξῃ τὸν ἐραστὴ κάμνει τὰ πάντα, καὶ ὅταν πάσχη, ὑποφέρει καὶ ἀποθνήσκει»⁷.

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον» (Ἰωάν. γ' 16), ἀναφωνεῖ ὁ Θεολόγος Εὐαγγελιστῆς! Τί ἦταν ὁ κόσμος πὺ ἀγάπησε ὁ Θεός;

«Ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος. Ἐπαναστάτης καὶ ἀποστάτης. Ἀσεβῆς καὶ βλάσφημος. Διεφθαρμένος καὶ διεστραμμένος. Ἄθλιος καὶ τρισάθλιος. Κόσμος ἄκοσμος! Κόσμος ἄσχημος, ἄξιος ἀποστροφῆς, βδελυγμίας καὶ καταστροφῆς. Καὶ ὅμως, ὁ Θεὸς ἀγάπησε ἓνα τέτοιο κόσμον. Ἐμεῖς ἀγαποῦμε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔχουν κᾶτι τὸ θελκτικὸ καὶ ἐλκυστικὸ, στὰ ὁποῖα βρισκόμε κᾶποια ἀνταπόκρισι. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ καὶ ἀναξίους καὶ καθάρματα! Ἐμεῖς ἀγαποῦμε μὲ ἰδιοτέλεια, ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ἀνιδιοτελῶς. Τίποτε δὲν ἀναγκάζει τὸ Θεὸ γιὰ ν' ἀγαπᾷ, κανένα συμφέρον δὲν ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ ν' ἀγαπᾷ. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τελείως ἐλευθέρως καὶ τελείως ἀνιδιοτελῶς... Ὁ Θεὸς εἶναι ὅλα τὰ καλά, προπάντων ὅμως εἶνε ἀγάπη... Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶνε μυστήριον. Ἡ πεπερασμένη καὶ διεφθαρμένη ὑπαρξίς μας δὲν μπορεῖ νὰ τὴ συλλάβῃ»⁸.

Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ μόνος Φιλάνθρωπος, ἐπιτελεῖ λοιπὸν τὸ πιὸ μεγάλο θαῦμα τῆς Εὐσπλαγχνίας Του: Ἀπὸ ἀνέκφραστη Ἀγάπη

γίνεται ἄνθρωπος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου ὄχι μόνον γιὰ νὰ εὐεργετήσῃ, νὰ διδάξῃ καὶ νὰ θαυματοουργήσῃ, ἀλλὰ γιὰ νὰ σταυρωθῇ ὑπὲρ ἡμῶν, χάριν ἡμῶν! Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῇ πόσο λυπήθηκε καὶ πόσο ἀγάπησε τὸ ἀνθρώπινο γένος ὁ Θεάνθρωπος Χριστός! Διότι, δὲν ἀρκεόσθηκε νὰ δίδῃ μύρια ἀγαθά, ἀλλὰ ἐπέλεξε νὰ πάθῃ μὲ τὸν πιὸ ἀτιμωτικὸ θάνατο. Νὰ ἀφεθῇ στὴν πιὸ σαδιστικὴ ἀγριότητα ποὺ ὑπῆρξε στὴν ἱστορία, στὰ χέρια τῶν πιὸ φθονερῶν καὶ αἰμοδιψῶν ἀνθρωπομόρφων τεράτων, γιὰ νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἁμαρτία μας καὶ νὰ τὴν ξεπλύνῃ μὲ τὸ Αἷμα Του, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μᾶς χαρίξῃ ἄφεσι καὶ νὰ μᾶς τρέφῃ μὲ τὸν ἴδιο τὸν Ἐαυτό Του! Ἰλιγγυᾶ ὁ νοῦς τοῦ ἀθρώπου καὶ θέλγεται ἀπὸ εὐγνώμομα *Χριστο-ἀγάπη*, ἂν βέβαια θέλῃ νὰ λέγεται καὶ νὰ παραμένῃ ἄνθρωπος...

Ὁ Θεάνθρωπος μᾶς ἐξαγόρασε δίδοντας «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» (Μάρκ. ι´ 45). Ἄλλὰ ποῦ προσέφερε ὁ Λυτρωτὴς τὸ Αἷμα Του; Πέρα ἀπὸ τὴν γνωστὴ ἀπάντησι τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, ὅτι τὸ Αἷμα Του λαμβάνει ὁ Πατήρ, ἂν καὶ δὲν τὸ ζήτησε οὔτε τὸ χρειάζεται, χάριν ὅμως τῆς οἰκονομίας καὶ γιὰ νὰ ἀγιασθῇ ὁ ἄνθρωπος ⁹, ὁ ἱερὸς Καβάσιλας μᾶς λέγει, ὅτι ὁ Χριστὸς τις πληγὲς Του, τὰ πάθη Του καὶ τὸ Αἷμα Του τὰ προσέφερε **στὸν ἄνθρωπο!** Ναι, στὸν ἄνθρωπο! Αὐτὸς εἶναι ὁ παραλήπτης τοῦ πολυτίμου λύτρου τῆς ἐξαγορᾶς του, ὥστε μὲ τὸ ἀτίμητο αὐτὸ λύτρο νὰ ἐξαγορασθῇ πλέον ἢ *θέλησίς* του ¹⁰. Γιὰ νὰ φυγαδευθῇ ἀπὸ αὐτὴν ἡ δαιμονικὴ ἐπενέργεια καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ φυσικὴ κατάστασι ἐλευθερίας της, δηλαδὴ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον...

Ὁ Χριστὸς μας σήκωσε τὰ πάθη ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κάθε ἀθρώπου προσωπικά. Ἄς μὴ ἀναρωτᾶται κανεὶς ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς στὸν πόνο τῶν ἀθρώπων καὶ γιατί νὰ συμβαίνουν τόσα δεινὰ στὸν κόσμο. Ἐμεῖς τὰ ἐπιλέξαμε καὶ τὰ δημιουργοῦμε. Ὁ Κύριος τὰ ἀπαλύνει καὶ τὰ μεταμορφώνει. Καὶ ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς, **Αὐτός, ὁ Χριστὸς, συνεχίζει νὰ δέχεται μὲ ἀγάπη ἐπάνω στὸν Ἐαυτό Του τὰ πάθη τοῦ καθενός μας καὶ ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀνάλογα πρὸς τὸ τί ὑποφέρει καθένας, θὰ ὑποφέρῃ πάντα καὶ Ἐκεῖνος μυστικὰ ἀπὸ ἀγάπη ¹¹!**... Ἔχουμε ἕναν τέτοιο *Συμπάσχοντα* Θεό, στὸν Ὅποῖον προξενοῦμε συνεχῶς πόνο ὄχι μόνον μὲ τις ἁμαρτίες μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀσθενικότητα καὶ ἀδυναμία μας. Ἄς συγκλονιστοῦμε, ἄς ἀναλογισθοῦμε τὸ μέγεθος τῆς Ἀγάπης Του, ἄς ἐντρα-

ποῦμε, ἄς μετανοήσουμε, ἄς ὑπομένουμε, καὶ κυρίως ἄς μὴ Τοῦ καταλογίζουμε «ὀλιγοψία» καὶ «ἀπουσία» στὸν κόσμον μας καὶ στὴν ζωὴ μας!... Εἶναι κριμα, εἶναι ἀδικία, εἶναι φοβερὴ τυφλότητα καὶ ἀναισθησία!

* * *

Ὁ Κύριος τῆς Ἀγάπης καὶ τοῦ Ἐλέους ὥρισε τὴν Ἀγάπη ὡς ἀνωτέρα ὅλων τῶν Ἐντολῶν:

«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται» (Ματθ. κβ' 37-40).

Τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸν Θεὸ ἀποδεικνύει ἡ τήρησις τῶν Ἐντολῶν Του. Διότι, ὡς γνωστόν, ὅποιον ἀγαποῦμε σὲ ἐκεῖνον καὶ δείχνουμε εὐχαρίστως ὑπακοή. Καὶ ἡ κυρία Ἐντολὴ εἶναι ἡ «καινή», ἡ καινούργια Ἐντολὴ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀνιδιοτέλεια καὶ αὐτοθυσία.

«Καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάν. ιγ' 34-35).

Ὁ Χριστὸς μας εἶναι τὸ πρότυπο τῆς ἀγάπης. Δὲν δίδαξε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπέδειξε τελεία ἀγάπη μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

Ἀπαίτησε μάλιστα αὐτὸ ποῦ δὲν ξανακούσθηκε ποτὲ μέχρι τότε στὴν πεσμένη ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ καὶ νὰ ἐπιδείξῃ οὔτε τὴν φυσικὴ ἀγάπη. Ζήτησε τὴν ἀγάπη πρὸς αὐτοὺς τούτους τοὺς ἐχθρούς, τὴν συγχώρησι τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ ἀκόμη -ἂν τὸ ἀπαιτήσῃ ἡ περίστασι- καὶ τὸν θάνατον ὑπὲρ τῶν φίλων (Ματθ. ε' 43-44, Λουκ. κγ' 34, Ἰωάν. ιε' 12-13).

Ἡ ἀγάπη λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὸν Ἅγιο Συμεὼν τὸν Νέο Θεολόγο, ἀπέκτησε **δύο βαθμούς**: πρῶτον, ἀγάπη τοῦ πλησίον ὅπως τὸν ἑαυτόν μας, καὶ δεύτερον, ἀγάπη μεγαλύτερη ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας: ἀγάπη καὶ συγχώρησι τῶν ἐχθρῶν καὶ θυσία ὑπὲρ τῶν φίλων ¹².

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἐξομοιώνεται μὲ τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, τῆς Σαρκομένης Ἀγάπης, καὶ γίνεται γνήσιος κατὰ χάριν υἱὸς τοῦ Τελείου καὶ Οἰκτίριμονος Πατρός!

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος γίνεται πνευματοφόρος καὶ περνᾷ ἐκ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν καὶ γνωρίζει ἐμπειρικά, ὅτι «ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ» (Α΄ Ἰωάν. γ΄ 14).

Πῶς ὅμως θὰ περάσουμε ἀπὸ τὴν φυσικὴ ἀγάπη, πού οὔτε καὶ αὐτὴν δὲν μπορούμε νὰ κρατήσουμε εὐκόλα, ἐφ' ὅσον δὲν ἀγαποῦμε ἀκόμη καὶ αὐτοὺς πού μᾶς ἀγαποῦν (!), στὴν προαιρετικὴ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ Κύριός μας; Πῶς θὰ μετατρέψουμε τὴν μεταπτωτικὴ μας ἐμπαθῆ ἀγάπη σὲ ἀγία εὐαγγελικὴ ἀγάπη;

Ὁ μακαριστὸς Γέροντας Σωφρόνιος Σαχάρωφ († 1993) ἀπαντᾷ περιεκτικὰ σὲ μία ἐπιστολὴ του πρὸς τὴν κατὰ σάρκα ἀδελφὴ του Μαρία ὡς ἐξῆς:

*«Οἱ ἄνθρωποι δὲν μπορούν νὰ ἀγαπήσουν μὲ πραγματικὴ ἀγάπη τὸν Χριστό. Αὐτοί, σὰν τὰ ζῶα, ἀγαποῦν μόνο ἐκείνους πού τοὺς πλησιάζουν μὲ τὰ ἴδια ζωώδη “αἰσθήματα”. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ “ζωώδης” ἀγάπη ὑπαγορεύεται ἀπὸ τὴν προκαθορισμένη κοσμικὴ διαδικασίαν τῆς φυσικῆς ζωῆς. Ἡ ἀγάπη ὅμως τοῦ Χριστοῦ ἀγκαλιάζει ὅλο τὸν κόσμον σὲ ὅλες τὶς διαστάσεις του μέσα στὸν χῶρον καὶ τὸν χρόνον του, δηλαδὴ στοὺς αἰῶνες πού πέρασαν καὶ σὲ αὐτοὺς πού ἀκόμη ἔρχονται. **Γιὰ τὴν ἀγάπην αὐτὴ εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νὰ νικήσουμε τὴν ὑπερηφάνειαν πού μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἀγαποῦμε. Καὶ ὅταν ταπεινωθῶμε, καταδικάζοντας τὸν ἑαυτό μας καὶ μόνο τὸν ἑαυτό μας, τότε δὲν ὑπάρχει σὲ μᾶς ἁμαρτία, καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ παρέχεται ἡ δυνατότητα στὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ ἐνεργήσει μέσα μας. Καὶ ἂν αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔρθει στὴν ψυχὴ, τότε ἡ νίκη ἐπάνω στὸν θάνατον γίνεται ὀφθαλμοφανέστερη ἀπὸ τὴν ὑλικὴν πραγματικότητά τοῦ φθαρτοῦ αὐτοῦ κόσμου. Τότε ὅλα ὅσα φαίνονται στὸν ἄνθρωπο-ζῶον ἀδύνατα, ἀνόητα, ὀλέθρια κλπ., παρουσιάζονται ὡς τὸ ἀληθινὸ νόημα, ἡ σοφία, ἡ δικαιοσύνη, ὡς ἐνιαῖα αὐθεντικὴ ζωὴ, ἔξω ἀπὸ τὴ φθορά, ἀπὸ τὸ σκοτάδι, καὶ ἀπ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ κακά, μὲ τὰ ὁποῖα καταστρέφεται ἡ ἀνθρωπότητα»¹³.***

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς παρέχει ἄλλωστε τὰ Ἅγια Μυστήριά Του ὡς ἀπάντησι τοῦ πόθου μας καὶ τῆς μετανοίας μας,

χαρίζοντάς μας ἴασι, νέα ζωὴ καὶ ἀγάπη. Ἡ ἀδυναμία μας νὰ προσερχώμαστε καὶ νὰ λαμβάνουμε θεῖες δωρεές, ἔγκειται στὴν ἀδυναμία υπερβάσεως τῶν κυρίων ἐμποδίων μας: στὸν ὀλέθριο πόθο πὺ ἔχουμε, παράλληλα, γιὰ τὰ ὑλικά καὶ τὶς ἡδονές, ὡς καὶ στὴν ἔλλειψι μετανοίας μας. Κυρίως δὲ καὶ πρωτίστως στὴν φιλαυτία καὶ τὸν ἐγωϊσμό μας.

Ἄν δὲν ἐξέλθουμε ἀπὸ τὸν ἀσφυκτικὸ κλοιὸ τοῦ «ἐγώ» μας, ἂν δὲν συνηθίσουμε νὰ τιμοῦμε ὅλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἂν δὲν αὐτομεμφώμεθα συνεχῶς, ἂν δὲν διάσουμε τὸν ἑαυτὸ μας σὲ ἔργα ἀγάπης, ἂν δὲν κάνουμε τὰ βάρη καὶ τὰ λάθη τῶν ἄλλων καὶ δικὰ μας, ἂν δὲν προσευχώμαστε γιὰ τὴν ἐλάφρυνσι τῶν πόνων τῶν ἄλλων, καὶ μὲ ἓνα λόγο ἂν δὲν ἀγαποῦμε, δὲν ἐγκρατευώμαστε καὶ δὲν προσευχώμαστε, πῶς θὰ ἐξανθίσῃ μέσα μας ἡ Ἀγάπη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ;

Ἄν δὲν ἀγαποῦμε τὸν κάθε ἀδελφὸ, ἂν ἀντιπαθοῦμε εὐχαρίστως ἔστω καὶ ἓναν ἀδελφὸ, τότε δὲν δυνάμεθα νὰ προσευχηθοῦμε καθαρὰ καὶ δὴ νοερά, καὶ δὲν μᾶς ὠφελεῖ οὔτε καὶ ἡ Θεία Κοινωνία. Πῶς δυνάμεθα μὲ διηρημένη καὶ διεσπασμένη καρδιά νὰ προσερχώμαστε στὸ ὑπέρτατο Μυστήριον τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ἐνότητος;

Γιὰ τὴν ἀποφυγὴ παρεξηγήσεως, τονίζουμε στὸ σημεῖο αὐτὸ ὅτι ὀμιλοῦμε γιὰ τὴν Ἀγάπην τῆς Ἀληθείας, ἡ ὁποία δὲν γνωρίζει συμβιβασμοὺς στὰ τῆς Πίστεως. Ὅπως ὑπάρχει ἡ νόθος καὶ ἐμπαθὴς ἀγάπη, ἔτσι ὑπάρχει καὶ ἡ ἀγαπολογία, πὺ ἐπικρατεῖ στὴν σύγχρονη Οἰκουμενικὴ Κίνησι, καὶ ἡ ὁποία ὀδηγεῖ στὴν πλάνη καὶ τὴν αἵρεσι. Ἡ ἀγάπη γιὰ τοὺς αἰρετικούς ὑπαγορεύει τὴν κλῆσι τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐπανόδου τοὺς στὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν Ἐνότητα τῆς Πίστεως, μέσα στὸ ἀληθινὰ ἀγαπητικὸ φρόνημα καὶ ἦθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ποιά ἄλλη δύναμι λοιπὸν -γιὰ νὰ ἐπανεέλθουμε- ἐκτὸς τῆς ἀγάπης θὰ μᾶς πείσῃ νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἄνεσι καὶ τὴν καλοπέρασι μας; Καὶ πῶς θὰ προχωρήσουμε μέχρι τὴν συγχώρησι τῶν ἐχθρῶν μας; Καὶ ὅμως, πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπήσουμε ὄχι ἀπὸ περιφρονητικὸ οἶκτο, ἀλλὰ ἀπὸ εὐσπλαγχνία ἀγαπώσης καρδίας!

Ὁ τιμώμενος ἀπόψε Σεβασμ. Γέροντάς μας, μᾶς δίδασκε ἐπιγραμματικὰ -καὶ συνεχίζει βέβαια νὰ μᾶς διδάσκῃ ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου του- τὰ ἑξῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου:

«Ἄν θέλῃς νὰ αἰσθανθῆς ἀνάπαυσι ψυχῆς καὶ χαρὰ

*ἀνέκφραστη, βρῆς τρόπο νὰ ἀνταποδώσης τὸ κακὸ ποῦ σου
ἔκανε ὁ ἐχθρὸς σου μὲ κάποιο μεγάλο καλὸ! “Ἐκδικήσου”
μὲ εὐεργεσία !»...*

* * *

Εἶναι γνωστὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ ἐν Ζακύνθῳ († 17.12.1624), ὁ ὁποῖος συγχώρησε ὀλοφύχως τὸν φονιά τοῦ μοναδικοῦ καὶ πολυ-αγαπητοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ ἄρχοντος Κωνσταντίνου. Καὶ εὐεργέτησε τὸν φονιά ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς: τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὸν θάνατο, τὸν ὠδήγησε σὲ μετάνοια, τὸν ἐξωμολόγησε καὶ τοῦ ἔδωσε ἄφεσι, τὸν ἐφωδίασε μὲ τὰ ἀπαραίτητα καὶ τὸν φυγάδευσε ἀπὸ τὸ νησὶ μὲ τὶς ἅγιες εὐχές του!...

Γι' αὐτὸ καὶ θαυμάζεται ἕως σήμερα καὶ τὸ ἱερὸ Λεῖψανό του ἀκέραιο καὶ ἄθικτο ἀπὸ τὴν φθορὰ τοῦ χρόνου βροντοφωνάζει γιὰ τὴν νίκη τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συγχωρήσεως ἐπὶ τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδικήσεως!...

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ κλείσω μὲ τὴν ἀναφορὰ σὲ ἓνα σύγχρονο συγκλονιστικὸ παράδειγμα ἀγάπης καὶ συγχωρήσεως.

Ὁ Γέροντας Καλλίνικος Μουστικός γεννήθηκε στὴν Σάμο τὸ 1914 καὶ ἐκοιμήθη μόλις πρὶν ἀπὸ μία δεκαετία, στὶς 18.5.1999 ἐδῶ στὴν Ἀθήνα. Ἦταν τὸ τέταρτο καὶ τελευταῖο παιδί τῆς εὐσεβοῦς οἰκογενείας του καὶ ἔγινε καὶ αὐτός, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα τρία μεγαλύτερα ἀδελφία του, Ἱερομόναχος.

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1944, ἐνῶ ὁ π. Καλλίνικος ὑπηρετοῦσε σὲ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν στὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς Κατοχῆς, ἔλαβε τὴν κατεπεύγουσα εἶδησι νὰ σπεύσῃ στὴν περιοχὴ τῆς Ἐδέσσης στὴν Μακεδονία, ὅπου ὑπηρετοῦσε σὲ ἓνα χωριὸ κοντὰ στὴν λίμνη Ἄρνισα ὁ τρίτος ἀδελφός του, ὁ παπα-Δημήτρης. Ὅταν ἔφθασε, οἱ κάτοικοι τὸν ὑποδέχθηκαν σιωπηλοὶ καὶ ἐνῶ ἐρωτοῦσε ἀπορημένος καὶ ἀνήσυχος ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός του, τὸν ὠδήγησαν σὲ ἓνα ξέφωτο στὸ δάσος. Ἐκεῖ, ἀντίκρισε ἓνα θέαμα φορικιαστικό: Ὁ ἱερέας ἀδελφός του, ὁ πολυαγαπημένος του παπα-Δημήτρης, ἦταν κομματιασμένος μπροστά του! Ἄλλοῦ τὸ σῶμα, ἄλλοῦ ἡ κεφαλὴ, ἄλλοῦ τὰ χέρια!... Ὁ π. Καλλίνικος σάστισε, ἀναφώνησε, λιποθύμησε...

Ἔμαθε, ὅτι ὁ ἀγαπημένος του ἀδελφὸς εἶχε πέσει θῦμα ἀθῶο ἀδικῆς καὶ ἄγριας σφαγῆς τοῦ Συμμοριτοπολέμου! Οἱ σφαγεῖς του ἦσαν Ἕλληνες ἀντάρτες...

Ἐκτοτε, ἡ ὑγεία τοῦ π. Καλλινίκου κλονίσθηκε, ἡ σκηνή πού ἀντίκρουσε ποτέ δὲν τὸν ἐγκατέλειψε, ὁ πόνος του ἦταν πάντοτε ἀβάστακτος καὶ συχνὰ ξεσποῦσε σὲ λυγμούς καὶ ψιθύριζε:

«Τὸ ἀδελφάκι μου, τί ἔκανε τὸ ἀδελφάκι μου; Δὲν ἔκανε τίποτε! Ἄδικα τὸ κομμάτιασαν! Τέτοιο θάνατο!»... Καὶ συνέχιζε:

«Καὶ νὰ τοὺς ἤξερα (τοὺς φονιάδες) καὶ νὰ ἐρχόντουσαν νὰ μὲ βροῦν, πάλι θὰ τοὺς συγχωροῦσα!»...

Ἡ ζωὴ τοῦ π. Καλλινίκου κύλισε στὴν προσφορά, στὴν ἀγάπη, στὴν διακονία τοῦ πάσχοντος, στὴν ἐξομολόγησι, στὴν Θ. Λειτουργία. Καὶ ὁ Κύριός μας, γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀνεξικακία του, τὸν ἐστόλισε μὲ πλούσια χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἅγιος Γέρων ἀπέκρυπτε ἐπιμελῶς στὸ θησαυροφυλάκιο τῆς ἀγίας ταπεινώσεώς του.

Βίωνε τὴν ἀγάπη καὶ ἐπέμενε στὴν ἀγάπη. Στὰ πολυπληθῆ πνευματικά του τέκνα ἐπανελάμβανε συνήθως τὴν φράσι μιᾶς εὐχῆς ἐκ τῆς Εὐχαριστίας μετὰ τὴν Θεϊαν Μετάληψιν: **«Εἰς ἀγάπην ἀνυπόκριτον»!** Ὑστερα ἐρωτοῦσε: **«Ἔχουμε ἀγάπη ἀνυπόκριτο;»**, καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι...

Στὶς Συνάξεις τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ἀρχιζε καὶ τελείωνε μὲ τὴν ἀγάπη: **«Ἀγάπη! Ἔχετε ἀγάπη μεταξύ σας; Ἀγάπη ἔχετε; Σᾶς ἐρωτῶ!... Ἀγάπη καὶ Ὁμόνοια νὰ ἔχετε!»...**

Μιλοῦσε πάντοτε μὲ πόνο ψυχῆς καὶ δάκρυα στὰ μάτια: **«Ἡ ἀγάπη εἶναι ἴδια σὲ ὅλους. Δὲν ξεχωρίζουμε κανέναν... Τὸν πλούσιο καὶ τὸν πτωχό, τὸν ἐχθρὸ καὶ τὸν φίλο, τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ τὸν εὐσεβῆ. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἴδια σὲ ὅλους. Ἴδια! Καταλάβετε;»**. Ὑστερα, συνέχιζε: **«Νὰ λυπᾶσθε γιὰ τὴ λύπη πού νιώθει ὁ ἀδελφός. Βεβαιῶστε τον γιὰ τὴν ἀγάπη σας»**.

Στοὺς ἐγγάμους συμβούλευε: **«Νὰ ἔχετε ἀγάπη. Γιατί ἐδῶ πού ζοῦμε εἶναι δύσκολη ἡ ζωή»**. Σὲ γνωστό του ζεῦγος συμβούλευε: **«Χρῆστο ν' ἀγαπᾶς τὴν Κατερίνα. Κατερίνα ν' ἀγαπᾶς τὸ Χρῆστο. Καὶ νὰ μὴ μαλώνετε... Προτοῦ ἔλθει ἡ νύχτα, νὰ μιλάτε μεταξύ σας. Γιὰ νὰ μὴ σᾶς βρεῖ ἡ ἄλλη μέρα μαλωμένους»**.

Ἄλλοτε ἔβαζε «Κανόνα» στὴν Ἐξομολόγησι νὰ διαβάσουν καθημερινῶς τὸν Ὑμνο τῆς Ἀγάπης τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ἐπέμενε δὲ στὴν ἔμπρακτῃ ἔνδειξι ἀγάπης, στὴν ἐπιείκεια καὶ τὴν συγχωρητικότητα.

Τῆς δὲ ἀγαπητικῆς φροντίδος του δὲν ἐξαιροῦνταν οὔτε τὰ ζῶα (γάτες), ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτὰ τὰ μυρμηγκία!...

Ἡ ζωὴ τοῦ π. Καλλινίκου πέρασε μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως, ἐνῶ μέσα του αἰμορροοῦσε ἡ πληγὴ τῆς Σταυρώσεως ἀπὸ τὸν πόνο γιὰ τὸν κατακρεουργημένο ἀδελφό του. Καὶ τελικὰ βίωσε τὴν Ἀνάστασι τῆς Ἀγάπης, σὰν φωτεινὸ καὶ ὀλάνθιστο στέφανο στὴν εὐώδη καὶ μαρτυρικὴ πορεία του.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1994, ποῦ ὁ Γέροντας εἶχε ἤδη πατήσει τὰ ὀγδόνα του, πενήντα ἀκριβῶς χρόνια μετὰ τὸν σφαγιασμό τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐπεφυλάχθη στὸν Γέροντα Καλλίνικο ἡ τιμὴ νὰ κερδίση τὴν καλὴν νίκην τῆς ζωῆς του καὶ νὰ ὁμοιάσῃ στὸν Ἅγιο Διονύσιο Ζακύνθου! Τί ἀκριβῶς συνέβη;

Σύμφωνα μὲ μία πνευματικὴ του θυγατέρα, τὰ πράγματα ἐξελίχθη-
καν ὡς ἐξῆς:

«Περίμενα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Ἐξομολογητηρίου, γιὰ νὰ μπῶ μέσα. Ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ βγήκαν δύο ἄνθρωποι. Ὁ ἓνας φοροῦσε ἓνα καπέλο (τραγιάσκα). Μπήκα μέσα καὶ βρῆκα τὸν Γέροντα ἀναστατωμένο, κι ἔκλαιγε...»

Τοῦ εἶπα: - Πατέρα μου, τί σᾶς συμβαίνει; Δὲν αἰσθάνεσθε καλὰ;

Ἡ συγκίνηση ἔπνιγε τὴ φωνή του. Δὲ μιλοῦσε.

Ξαναμίλησα: - Νὰ σᾶς δώσω λίγο νερό; Τί σᾶς ἔκαναν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

- Ἐλευθερία, τώρα ἐξαντλήθηκα. Δὲν μπορῶ ἄλλο. Θὰ σταματήσω τὴν Ἐξομολόγηση. Εἶμαι μεγάλος... Εἶμαι κουρασμένος. Εἶμαι γεροντάκι...».

- Τί συνέβη; Ἄν σᾶς κάνει καλό, πέστε μου αὐτὸ ποῦ σᾶς στεναχώρησε. Ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ ποῦ ἔφυγαν; Τί σᾶς ἔκαναν;

- Τοὺς συγχώρησα. Πάντα εὐχόμενον γι' αὐτούς. Σήμερα ἦλθαν... Ἄχ!», κι ἔκλαιγε σὰν μικρὸ παιδί. Εἶχε ραγίσει ἡ καρδιά μου. Δὲν ἄντεχα νὰ βλέπω τὸν Παππούλη νὰ κλαίει ἔτσι. Φοβήθηκα ὅτι θὰ πάθει κάτι... Ἀφοῦ ἠρέμησε λίγο, μὲ ὕφος πονεμένο εἶπε:

- Τοὺς περίμενα. Γνώρισα ποιοὶ εἶναι. Ἄχ τὸ ἀδελφάκι

μου... *ἄδικα...*», καὶ ἄρχισε ξανά νὰ κλαίει. Τόλμησα μόνον νὰ ψελλίσω. - Ποιὺς περιμένετε;

- *Τοὺς φονιάδες τοῦ ἀδικοσκοτωμένου ἀδελφοῦ μου!*

- *Τοὺς φονιάδες;*

- *Ναί. Τοὺς συγχώρησα. Τοὺς συγχώρησα... Καὶ ἐδῶ...,* κι ἔδειξε τὸ ἐπιτραχήλιο πὺν εἶχε φορεμένο στὸ λαιμό του *!...»...*

Μία ἄλλη πνευματικὴ θυγατέρα τοῦ Γέροντα Καλλινίκου, ἡ ὁποία ἄκουσε τὴν διήγησι, προσέθεσε:

«Θαύμασα τὴ συγχωρητικότητα τοῦ Γέροντα Καλλινίκου. Γιατὶ σήμερα δὲν ὑπάρχει συγχώρηση. Δὲ συγχωροῦμε τὸ συνάνθρωπό μας, οὔτε γιὰ μιὰ κουβέντα του. Δὲν μπορῶ νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυά μου. Εἰλικρινά, ἔχω συγκλονιστεῖ!...»¹⁴.

* * *

Ὅποσδήποτε, ἔχουμε κι ἐμεῖς συγκλονιστὴ ἀπὸ τὸ ἐκπληκτικὸ αὐτὸ σύγχρονο παράδειγμα. Ἡ εὐθύνη πὺν τίθεται ἐνώπιόν μας εἶναι μεγάλη. Ὁ Κύριός μας μᾶς ἐρωτᾷ συνεχῶς μέσω τοῦ κάθε *«ἐλαχίστου»* ἀδελφοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ταυτίζεται: *«Ἀγαπᾶς με; Φιλεῖς με; Συγχωρεῖς με;»*. Μᾶς ἐρωτᾷ καὶ μᾶς κρίνει! Ἄλλωστε ἡ στάσι μας ἀπέναντι στὴν Ἀγάπη δὲν θὰ μᾶς κρίνη ὀριστικὰ στὸ φοβερὸ Κριτήριο;...

Δίνουμε καθημερινὲς ἐξετάσεις στὸ σχολεῖο τῆς ζωῆς, πὺν εἶναι σχολεῖο σκληρῆς ἐφαρμογῆς ἔμπρακτης ἀγάπης καὶ συγχωρήσεως. Τὸ ἐρώτημα τοῦ Χριστοῦ μας εἶναι ἐπίμονο καὶ συνεχίζει νὰ ἀπευθύνεται σὲ ὅλους μας: *«Μὲ ἀγαπᾶτε; Ἔχετε ἀγάπη μεταξύ σας;»...*

Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές, ἄς φανοῦμε ἀξια τέκνα τοῦ Πνευματικοῦ μας πατρός, ὁ ὁποῖος ἦταν *Πατέρας Ἀγάπης*, καὶ ἄς ἀπαντήσουμε καὶ ἄς ἀπαντοῦμε καταφατικὰ στὰ ἀνωτέρω ἐρωτήματα, μὲ τὴν θετικὴ ἐπιμαρτυρία τῆς συνειδήσεως καὶ τῶν ἔργων μας! Ἄς ζοῦμε καὶ ἄς ὑπάρχουμε ἀληθινά, δηλαδὴ ἀγαπητικά!

Ἄς διαβοῦμε ἀφοβα καὶ σταθερὰ ἀπὸ τὴν γῆ μέχρι τὸν οὐρανὸ διὰ τῆς ἀγάπης, πὺν *«εἶναι ἡ μόνη γέφυρα ἐπάνω στὸν γκρεμὸ τοῦ θανάτου ἀπ' αὐτὸν στὸν ἄλλο κόσμο, ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη στὴν αἰώνια ζωὴ»¹⁵!...*

Ἦνας Ἄγιος μᾶς προτρέπει ἀγαπητικά:

«Γιὰ τὸ καλὸ μας, γιὰ τὴν εὐτυχία μας, ἄς δώσουμε

τουλάχιστον μιὰ ὑπόσχεση, πὼς ἀπὸ σήμερα, ἀπὸ τώρα, ἀπὸ τούτη τὴ συγκεκριμένη στιγμή θ' ἀγωνισθοῦμε πάνω ἀπ' ὅλα ν' ἀγαπήσουμε τὸ Θεὸ [καὶ τὸ συνάνθρωπο] καὶ νὰ τηροῦμε τὸ ἅγιο θέλημά Του»¹⁶!

«Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ!» Ἀμήν.

1. Κυρίλλου Σκυθοπολίτου, *Βίος τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου*, μετάφρ. Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γιαννακοπούλου, σελ. 105-106, Σειρὰ Ἄνθη τῆς Ἐρήμου, 3, ἔκδ. Εὐαγοῦς Ἰδρύματος Ὁσίου Ἰωάννου Ρώσου, Χαλκῆς 1972.
2. Ἐπισκόπου Αὐγουστίνου Καντιώτου, Μητροπολίτου Φλωρίνης, Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Διδαχὴ Α', σελ. 111-112, ἔκδ. Ι', «Ὁ Σταυρός», Ἀθῆναι 1988.
3. Ἡγουμένης Εὐθυμίας Μοναχῆς, *Ἡ Ἀναδημιουργία τοῦ Ἀνθρώπου (Κατὰ τὴν Θεολογία τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καβάσιλα)*, σελ. 43, ἔκδ. Τήνος, Ἀθῆνα 2002.
4. Αὐτόθι, σελ. 44. Πρὸβλ. Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, *Κεφάλαια Ἐκατὸν Πεντήκοντα...*, § 40, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, σελ. 120-122, Θεσσαλονίκη 1994.
5. Ἀρχιμανδρίτου Δαμασκηνοῦ, *Ἡ ἐν Χριστῷ ὠραιολοίησις τῆς ζωῆς*, στὸ Ὡδὴ ὑπὲρ τοῦ Ἀγαπητοῦ, σελ. 426, ἔκδ. Εὐεργέτις, Ἱερὰ Ἀνδρῶα Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἁγίας Παρασκευῆς Μαζίου, Ἐν Μεγάροις 1998.
6. Ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, *Ἀλφαριθμητικὰ Κεφάλαια*, Κεφ. ΙΔ', σελ. 198-200, ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Σταυρονικητά, Ἅγιος Ὄρος 2005.
7. Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς*, Λόγος Ἐκτος, § 7, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, σελ. 516, Θεσσαλονίκη 1979.
8. Νικολάου Σωτηροπούλου, *Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου*, τ. Α', σελ. 252-253, ἔκδ. «Ὁ Σταυρός», Ἀθῆναι 1996.
9. Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, PG τ. 36, στλ. 653BC: Λόγος ΜΕ', *Εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα*, § ΚΒ'.
10. Ἡγουμένης Εὐθυμίας Μοναχῆς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 53.
11. Ἁγίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, *Μυσταγωγία, Ἀνακεφαλαίωσις*, § 15, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, σελ. 156, Θεσσαλονίκη 1985.
12. Ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, ἐνθ' ἄνωτ., Κεφ. Η', σελ. 130.
13. Ἀρχιμ. Σωφρονίου Σαχάρωφ, *Γράμματα εἰς τὴν Ρωσσίαν*, Γράμμα 47 (28.11.1972), σελ. 218-219, Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Τιμίου Προδρόμου, Ἑσσεξ Ἀγγλίας, 2009.
14. Παναγιώτου Ἀγαλιώτου, *Γέρον Καλλίνικος ὁ Ἐξομολογών, Ὁ τελευταῖος τῆς παλαιᾶς φρουρᾶς*, σελ. 78-79, 87, 190, 200, 262, 263, 264, 304, 318-319 (Μαρτυρία-Τεκμηρίωσι περὶ τῆς συγχωρήσεως τοῦ Γέροντος Καλλινίκου πρὸς τοὺς φονιάδες τοῦ ἀδελφοῦ του), 392, 416, Ἀθῆνα 2006.
15. Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Ἐρμηνεῖα τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου*, σελ. 85, ἔκδ. Ἐν πλῶ, Ἀθῆνα 2006.
16. Φιλοκαλία τῶν Ρώσων Νηπιτικῶν, Γ', Ὁ Ἅγιος Γερμανὸς τῆς Ἀλάσκας, § Ἀγάπη Θεοῦ, σελ. 101, μετάφρ.-ἐπιμέλ. Π. Μπότση, Ἀθῆνα 1995.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Γαρδικίου κύριο Κλήμη, διότι μᾶς κατένυξε μὲ τὴν γλαφυρὰ Ὅμιλία του περὶ Ἀγάπης.

* * *

■ Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναφορᾶς μας στὸ μέγα θέμα τῆς Ἀγάπης, θεωροῦμε καλὸ νὰ παρουσιάσουμε ἓνα ὠραῖο ἔργο-δῶρο τοῦ Ἁγιογραφείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων.

Παραπέμπει ἄμεσα στὴν Ἀγάπην, διότι Ἀγάπην σημαίνει Σταυρὸ καὶ Σταυρὸς σημαίνει Ἀγάπην.

Πρόκειται γιὰ τὴν *Τρίτη Ἐμφάνισι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ*, ἡ ὁποία ἔγινε, θεία εὐδοκίᾳ, τὴν νύκτα τῆς 13ης πρὸς 14ην Σεπτεμβρίου 1925.

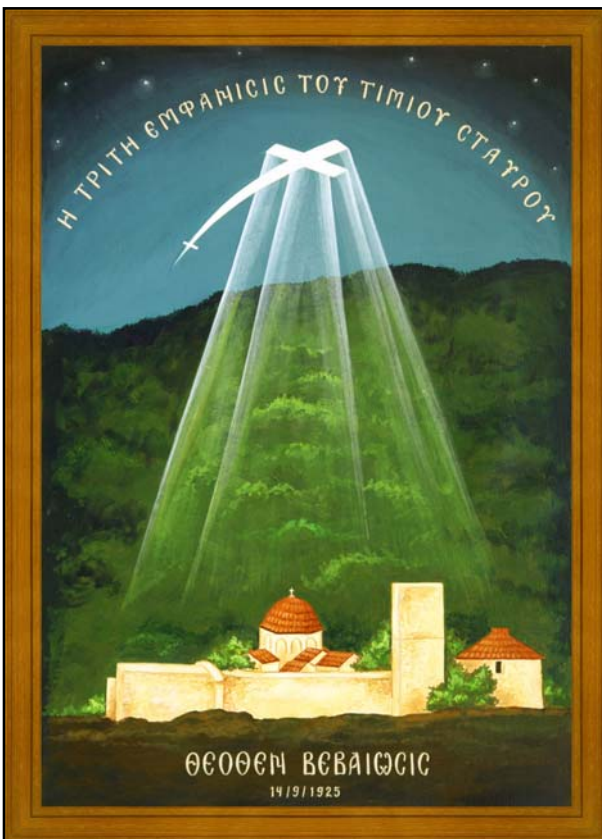
Στὸ ἐξοχικὸ τότε Μονύδριο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, στοὺς βορειοδυτικοὺς πρόποδες τοῦ Ὑμηττοῦ Ἀττικῆς, πάνω ἀπὸ τὸν Χολαργὸ Ἀθηνῶν, ἐτελεῖτο ἱερὰ Ἀγρυπνία γιὰ τὴν Ὑψωσι τοῦ

Τιμίου Σταυροῦ, κατὰ τὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιο.

Γύρω στὶς 11:30' πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, ἔμφανίσθηκε ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μονύδριο παμμεγέθους φωτεινὸς Σταυρὸς, ὁ ὅποιος κατηύγαζε γιὰ μισὴ ὥρα μόνο τὸν Ναὸ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγρυπνούντων πιστῶν.

Ἦταν, ἀσφαλῶς, μία «*Θεόθεν Βεβαίωσις*» γιὰ τὴν ὀρθότητα τῆς ἔμμονης στὸ Πάτριον Ἡμερολόγιο.

2. - *Παρουσιάσις δῶρου.*

«Ἡ Τρίτη Ἐμφάνισις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Ἀθήναι, 13/14ην Σεπτεμβρίου 1925 ἐκ.ἡμ.»

Μέρος Γ'.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Ἦδη εἰσερχόμεθα, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, στὸ τρίτο Μέρος τοῦ Προγράμματός μας.

Ἡ Χορωδία καὶ Ὀρχήστρα «Ἑλληνορθόδοξη Κληρονομιά» θὰ μᾶς παρουσιάσῃ, ὅπως κάθε χρόνο, δημοτικὰ τραγούδια καὶ ὀργανικούς σκοπούς.

Τὸ περιβόλι τῆς Ἀγάπης περιλαμβάνει ὅλα τὰ εὐωδιαστὰ ἄνθη τῆς Χάριτος. Στὸ περιβόλι αὐτὸ εὐρίσκουν ἀνάπαυσι οἱ ψυχὲς καὶ δροσίζονται πνευματικά.

«Περιβόλιν εἶχα ἢ πάπια». Καλαματιανὸ τοῦ Μωριᾶ, ἦχος πρῶτος, ρυθμὸς ἐπτάσημος.

1. - «Περιβόλιν εἶχα ἢ πάπια».

«Περιβόλιν εἶχα ἡ πάπια»

Περιβόλιν εἶχα, ἡ πάπια μ', περιβόλιν εἶχα.
περιβόλιν εἶχα νεραντζοσπαρμένο.

Νεραντζοσπαρμένο, ἡ πάπια μ', νεραντζοσπαρμένο,
νεραντζοσπαρμένο καὶ στ' ἄνθη γιομισμένο.

Κι ἀπουκάτου στ' ἄνθη, ἡ πάπια μ', κι ἀπουκάτου στ' ἄνθη,
κι ἀπουκάτου στ' ἄνθη, καὶ στὸ νεραντζάκι.

Πέρδικα καθόταν, πάπια μ' , πέρδικα καθόταν,
πέρδικα καθόταν καὶ δροσολογιόταν.

Κι ἀπὸ τὴ δροσιά της, πάπια μ', κι ἀπὸ τὴ δροσιά της,
κι ἀπὸ τὴ δροσιά της, ἐπέσαν τὰ φτερά της.

Πέσαν τὰ φτερά της, πάπια μ', πέσαν τὰ φτερά της,
πέσαν τὰ φτερά της, τὰ φτεροπούπουλά της.

• **ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:**

Τὸ Ὅραμα τῆς ἐν Χριστῷ **Ἀγάπης** μᾶς παραπέμπει «ἐκεῖ ψηλά».
Ἡ **Ταπείνωσις** μᾶς ἀνεβάζει ὑψηλὰ καὶ ἡ **Ἀγάπη** μᾶς συγκρατεῖ
στὰ ὕψη τῆς Χάριτος.

Τὴν Πατερικὴ αὐτὴ διδασκαλία μᾶς θυμίζει καὶ τὸ ὠραῖο τραγούδι
τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Θεσσαλίας: «*Χελιδονάκι μου γοργό*».
Ἦχος πρῶτος, ρυθμὸς ἐξάσημος.

2. - «*Χελιδονάκι μου γοργό*».

«*Χελιδονάκι μου γοργό*»

Χελιδονὰ - χελιδονάκι μου γοργό,
χελιδονάκι μου γοργό, γοργό μου χελιδόνι.

Ἐκεῖ ψηλὰ - ἐκεῖ ψηλά ποὺ περπατᾶς,
ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ περπατᾶς καὶ χαμηλὰ κοιτάζεις.

Πήγαινε στὸ - πήγαινε στὸν Προφήτη Λιᾶ,
πήγαινε στὸν Προφήτη Λιᾶ, καὶ παρακάλεσέ τον.

Νὰ ρίζην ὁ Μά - νὰ ρίζην ὁ Μάρτης δυὸ νερά,
νὰ ρίζην ὁ Μάρτης δυὸ νερὰ κι ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα.

Χαρὰ σ' αὐτὸν - χαρὰ σ' αὐτὸν τὸ γεωργό,
χαρὰ σ' αὐτὸν τὸ γεωργό, πῶχει πολλὰ σπαρμένα.

• **ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:**

Θὰ ἐπακολουθήσῃ Ὁργανικὸ Νησιώτικὸ τοῦ Αἰγαίου.

3. - Ὁργανικὸ Νησιώτικὸ τοῦ Αἰγαίου.

• **ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:**

Ὅπως μᾶς διαβεβαιώνει ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, *«ἡ Ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει».*

Ἡ γνήσια ἐν Χριστῷ Ἀγάπη καταστρέφει τὶς παγίδες τοῦ πειρασμοῦ καὶ ὀδηγεῖ τὴν ψυχὴν στὴν θεϊκὴ ἀγκάλη, στὴν **Εἰρήνην** καὶ τὸ **Φῶς**.

«Μιὰ πέρδικα καυχήθηκε». Καλαματιανὸ Πελοποννήσου. Ἦχος πλάγιος τοῦ τετάρτου, ρυθμὸς ἐπτάσημος.

4. - *«Μιὰ πέρδικα καυχήθηκε».*

«Μιὰ πέρδικα καυχήθηκε»

Μιὰ πέρδικα καυχήθηκε σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση,
πῶς δὲν εὐρέ - τὴν περδικούλα μου -

πῶς δὲν εὐρέθη κυνηγός.

Πῶς δὲν εὐρέθη κυνηγὸς γιὰ νὰ τὴν κυνηγήσῃ,
κι ὁ κυνηγὸς - τὴν περδικούλα μου -

κι ὁ κυνηγὸς ποὺ τ' ἄκουσε.

Κι ὁ κυνηγὸς ποὺ τ' ἄκουσε πολὺ τοῦ ἱακοφάνη,
σταίνει τὰ βρό - τὴν περδικούλα μου -

σταίνει τὰ βρόχια στὰ βουνά.

Σταίνει τὰ βρόχια στὰ βουνὰ στὶς ξόβεργες στοὺς κάμπους,
τὰ δίχτυα τὰ - τὴν περδικούλα μου -

τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτά.

Τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτὰ σὲ κρουσταλλένια βρύση,
πάει ἡ πέρδικα - τὴν περδικούλα μου -

πάει ἡ πέρδικα νὰ πιῇ νερό.

Πάει ἡ πέρδικα νὰ πιῇ νερὸ κι ἐξέφυγε ἀπ' τὰ δίχτυα,
σ' ἐλπᾶς κλονά - τὴν περδικούλα μου -

σ' ἐλπᾶς κλωνάρι ἱκάθισε.

Μέρος Δ'.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

Το μουσικό μέρος του Προγράμματός μας έχει ολοκληρωθῆ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, εὐχαριστοῦμε θερμότατα τὴν Ὁρχήστρα καὶ Χορωδία μας «Ἑλληνορθόδοξη Κληρονομιά», ἡ ὁποία ἔχει συσταθῆ καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολι Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς.

Ἡ παρουσία της, στὶς διάφορες Συνάξεις μας, ἀποτελεῖ μία πνευματικὴ μαρτυρία καὶ ταυτοχρόνως συμβάλλει στὴν ἀναζωογόνησι καὶ συνέχεια τῆς εὐωδιαστῆς πολιτισμικῆς μας Κληρονομιάς.

* * *

■ Ἡ Ἱερὰ Μονή μας ἔχει τὴν ἰδιαίτερη εὐλογία νὰ παρουσιάσῃ ἀπόψε μία -τρόπον τινά- *ὀπτικοποιημένη* διδασκαλία περὶ τῆς **Ἀγάπης**.

Σὲ δεκαπέντε περίπου λεπτὰ θὰ παρακολουθήσωμε τὴν *Πατερικὴ Διδασκαλία*, τὴν *Θεωρία καὶ τὴν Πρᾶξι* τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν **Ἀγάπην**.

1. - *Ταινία*.

Μέρος Ε΄.

• ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ:

1. Μὲ τὴν Χάρι τοῦ Κυρίου μας καὶ τὴν βοήθεια τῶν Ἁγίων Προστατῶν μας Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης, τὸ Πρόγραμμά μας ἔχει φθάσει στὸ τέλος του.

Ἡ Μοναστική μας Ἀδελφότης ἀπευθύνει γιὰ ἄλλη μία φορὰ θερμὲς καὶ ἐγκάρδιες εὐχαριστίες πρὸς ὅλους τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μας, οἱ ὁποῖοι καὶ πάλι ἐφέτος μᾶς ἐτίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους.

Ἰδιαίτερα εὐχαριστοῦμε, τόσο τοὺς παρόντας, ὅσο καὶ τοὺς ἐπιστρέψαντας ἤδη στὶς πατρίδες τους, ἀγίους Ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν καὶ ἐφέτος ἀπὸ διάφορες χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ (Ρουμανία, Βουλγαρία, Οὐκρανία, Ἀμερική, Ἰταλία), καὶ στοὺς ὁποίους προσωπικὰ ἀναφερθῆκαμε κατὰ τὴν Πανήγυρι τῆς Μονῆς μας.

• *Ἐντελῶς ἰδιαίτερες καὶ ἐγκάρδιες εὐχαριστίες ἐκφράζουμε πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἐтна Καλιφορνίας κύριο Χρυσόστομο, ὡς καὶ τὸν Ἐπίσκοπο Νόρα κύριο Μιχαήλ, οἱ ὁποῖοι παρὰ τὰ σοβαρώτατα προβλήματα τῆς ὑγείας τους, συμμετεῖχαν καὶ ἐφέτος στὶς εὐφρόσυνες στιγμὲς τῆς Μονῆς μας.*

• Ἐπίσης, εὐχαριστοῦμε καὶ ὅλους τοὺς Κληρικούς, τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὶς Μοναχές, ποὺ εἶναι ἐδῶ ἀπόψε καὶ ἀντιπροσωπεύουν τὶς Ἐνορίες καὶ τὶς Μοναστικές μας Ἀδελφότητες ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξωτερικό.

• Ἐκφράζουμε τὴν ἐγκάρδια εὐγνωμοσύνη μας καὶ πρὸς τὴν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, ἡ ὁποία – ἐκτὸς τῶν ἄλλων – ἐμόχθησε καὶ στὸ μεταφραστικὸ ἔργο, γιὰ τὴν ταυτόχρονη ἀπόδοσι τῆς ἀποφινῆς μας Ἐκδηλώσεως στὰ Ρουμανικά, Ἀγγλικά, Ἰταλικά καὶ Ρωσικά, ὥστε νὰ παρακολουθῆται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀλλοδαποὺς φιλοξενουμένους μας.

• Δὲν θὰ πρέπει βεβαίως νὰ λησμονήσω νὰ εὐχαριστήσω καὶ τοὺς παρισταμένους ἀξιότιμους πολιτικούς ἀρχοντας, γιὰ τὴν μέχρι τώρα συμπαράστασί τους καὶ τοὺς προτρέπουμε νὰ συνεχίσουν, ὥστε μὲ τὸν τρόπο τους νὰ συμβάλλουν καὶ αὐτοὶ στὴν εἰρηνικὴ συνεργασία τῶν λαῶν καὶ τὴν υπέρβασι τῶν ἀνθρωπιστικῶν κρίσεων.

• Τέλος, εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι ὅλους γενικῶς τοὺς παρισταμένους, οἱ ὅποιοι ἐτίμησαν τὰ «*Εὐχαριστήρια*» ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου πνευματικοῦ Πατρὸς καὶ Μητροπολίτου μας, γιὰ τὸν ὁποῖο νὰ προσεύχωνται, ὥστε νὰ ἔχη μία αἰσία ἔκβασι ἡ δοκιμασία τῆς υἰγείας του.

• Στὴν ἔξοδο, ὅπως πάντοτε, θὰ δοθοῦν σὲ ὅλους διάφορες εὐλογίες, καθὼς καὶ ἓνα *Ἀναμνηστικόν*: τὸ ἀντίτυπο τοῦ πίνακος τῆς «*Τρίτης Ἐμφανίσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ*».

Ἐπίσης, στὴν ἔξοδο διατίθενται καὶ οἱ νέοι Ἡμεροδείκτες τοῦ ἔτους 2010.

* * *

2.- «*Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα ἡμῶν...*».

3.- *Διανομὴ γλυκυσμμάτων καὶ εὐλογιῶν.*

4.- «*Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...*».

✠

**Τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν
δόξα, προσκύνησις
καὶ εὐχαριστία!**